

ИЧКИ ИШЛАР ОРГАНЛАРИНИНГ ФУҚАРОЛАР ВА ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИ БИЛАН ҲАМКОРЛИК ТИЗИМИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ БЎЙИЧА АЙРИМ МУЛОҲАЗАЛАР

Умматов Муҳаммадрасул Турсунович

Ўзбекистон Республикаси ИИВ МОИ

Махсус-касбий фанлар кафедраси профессори,
юримдик фанлар бўйича фалсафа доктори, профессор
<https://doi.org/10.5281/zenodo.22305032>

ARTICLE INFO

Qabul qilindi: 27-avgust 2026 yil
Ma'qullandi: 29-avgust 2026 yil
Nashr qilindi: 31-avgust 2026 yil

KEYWORDS

ички ишлар органлари,
фуқаролар, оммавий ахборот
воситалари, жамоатчилик
назорати, ахборот очиқлиги,
очиқ мулоқот, жамоат
хавфсизлиги,
хуқуқбузарликлар
профилактикаси, рақамли
коммуникация,
жамоатчилик ишончи.

ABSTRACT

Мазкур мақолада ички ишлар органларининг фуқаролар ва оммавий ахборот воситалари билан ҳамкорлигини такомиллаштиришнинг хуқуқий ва ташкилий масалалари таҳлил қилинган. Жамоат хавфсизлигини таъминлаш, хуқуқбузарликларнинг олдини олиш, аҳоли билан очиқ мулоқотни йўлга қўйиш, ички ишлар органлари фаолиятининг шаффофлиги ва очиқлигини таъминлашда фуқаролар ҳамда оммавий ахборот воситаларининг ўрни ёритилган. Ўзбекистон Республикасининг «Ички ишлар органлари тўғрисида», «Жамоатчилик назорати тўғрисида», «Оммавий ахборот воситалари тўғрисида», «Жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари тўғрисида»ги қонунлари ҳамда ахборот очиқлиги ва жамоатчилик билан мулоқотга оид хуқуқий нормалар таҳлил қилинган. Муаллиф томонидан ички ишлар органлари ва фуқаролик жамияти институтлари ўртасидаги ҳамкорликни институционал жиҳатдан кучайтириш, оммавий ахборот воситалари билан тезкор ва профессионал ахборот алмашинувини таъминлаш, рақамли коммуникация имкониятларидан самарали фойдаланиш ҳамда аҳолининг ички ишлар органларига бўлган ишончини оширишга қаратилган таклиф ва мулоҳазалар илгари сурилган.

Замонавий демократик хуқуқий давлатда ички ишлар органларининг самарали фаолияти нафақат уларга қонунчилик билан юклатилган вазифаларни профессионал даражада бажариш, балки аҳоли билан очиқ, шаффоф ва ишончли мулоқот ўрнатиш билан ҳам чамбарчас боғлиқ. Чунки хуқуқни муҳофаза қилувчи органлар фаолиятининг якуний натижаси фақат жиноятчилик кўрсаткичлари ёки хуқуқбузарликлар сони билан эмас, балки фуқароларнинг хавфсизлик ҳисси, уларнинг ўз хуқуқ ва эркинликлари ҳимоя қилинаётганига ишончи ҳамда давлат органларининг қонуний ва адолатли

фаолият юритаётгани ҳақидаги тасаввури билан ҳам баҳоланади. Шу нуқтаи назардан ички ишлар органларининг фуқаролар ва оммавий ахборот воситалари билан ҳамкорлигини такомиллаштириш бугунги кунда ҳуқуқни муҳофаза қилиш фаолиятининг муҳим йўналишларидан бири сифатида намоён бўлмоқда.

Ўзбекистонда ички ишлар органлари фаолиятини такомиллаштириш жараёнида уларнинг аҳоли билан муносабатларини қайта кўриб чиқиш, фуқаролар мурожаатларига эътиборни кучайтириш, маҳалла институти билан ҳамкорликни ривожлантириш, жамоатчилик назорати механизмларидан самарали фойдаланиш ва ахборот очиқлигини таъминлашга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Бу жараёнда Ўзбекистон Республикасининг 2016 йил 16 сентябрдаги ЎРҚ-407-сон «Ички ишлар органлари тўғрисида»ги Қонуни муҳим ҳуқуқий асос бўлиб хизмат қилади. Мазкур Қонун ички ишлар органларининг ҳуқуқий мақоми, асосий вазифалари, фаолият принциплари, ҳуқуқ ва мажбуриятлари ҳамда уларни амалга оширишнинг ҳуқуқий механизмларини белгилайди.

Ички ишлар органларининг фуқаролар билан муносабатларини белгилашда қонунийлик, инсон ҳуқуқ ва эркинликларига ҳурмат, очиқлик ва шаффофлик каби принциплар алоҳида аҳамиятга эга. Зеро, ички ишлар органлари ходими фуқаро билан мулоқотга киришган ҳар бир ҳолатда давлат номидан ҳаракат қилади. Шу сабабли ходимнинг фуқарога муносабати, ахборот тақдим этиш маданияти, мурожаатни қабул қилиши ва уни ҳал этишга ёндашуви давлат органининг умумий обрўсига бевосита таъсир кўрсатади.

Фуқаролар билан ҳамкорликнинг энг муҳим шакллари билан бири уларнинг мурожаатлари билан ишлаш ҳисобланади. Фуқаронинг ички ишлар органига мурожаат қилиши фақат муайян муаммони ҳал қилиш воситаси эмас, балки ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар фаолиятида мавжуд муаммоларни аниқлаш ва уларни бартараф этиш учун муҳим ахборот манбаи ҳамдир. Шунинг учун мурожаатларни қабул қилиш, рўйхатга олиш, кўриб чиқиш ва натижаси ҳақида фуқарога ахборот бериш жараёнларини формал маъмурий процедура сифатида эмас, балки аҳоли билан доимий мулоқот механизми сифатида қараш мақсадга мувофиқ.

Амалиёт шуни кўрсатадики, фуқароларнинг ички ишлар органларига мурожаатларида нафақат жиноят ёки ҳуқуқбузарликлар ҳақидаги маълумотлар, балки маҳалладаги хавфсизлик, оилавий низолар, ёшлар ўртасидаги муаммолар, йўл ҳаракати хавфсизлиги, жамоат тартиби, профилактика ҳисобидаги шахслар билан боғлиқ ҳолатлар ва бошқа ижтимоий масалалар ҳам ўз аксини топади. Демак, фуқаролар билан мулоқотни тўғри ташкил этиш ички ишлар органларига ҳуқуқбузарлик содир этилганидан кейин эмас, балки унинг олдини олиш босқичидаёқ зарур ахборотни олиш имконини беради.

Шу нуқтаи назардан фуқароларни ички ишлар органлари фаолиятига жалб этишнинг ҳуқуқий механизмларини янада ривожлантириш зарур. Ўзбекистон Республикасининг «Жамоатчилик назорати тўғрисида»ги Қонуни бу борада муҳим ҳуқуқий асослардан биридир. Мазкур Қонуннинг 3-моддасига мувофиқ, «Ўзбекистон Республикаси фуқаролари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, шунингдек қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда рўйхатга олинган нодавлат ноtijорат ташкилотлари, оммавий ахборот воситалари жамоатчилик назорати субъектларидир».

Шунингдек, қонунда жамоатчилик назоратининг давлат органларининг очиқ ҳайъат мажлисларида иштирок этиш, давлат органига мурожаат ва сўровлар юбориш, жамоатчилик муҳокамаси, жамоатчилик эшитуви, жамоатчилик мониторинги, жамоатчилик экспертизаси, жамоатчилик фикрини ўрганиш каби шакллари белгиланган.

Ушбу нормалардан кўринадики, фуқаролар ва ОАВнинг давлат органлари, шу жумладан ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар фаолиятидаги иштироки тасодифий ёки норасмий муносабат эмас, балки қонун билан кафолатланган жамоатчилик назорати институтининг таркибий қисми ҳисобланади. Шу сабабли ички ишлар органлари фаолиятида жамоатчилик назорати субъектлари билан конструктив ҳамкорликни йўлга қўйиш ҳуқуқий давлат ва фуқаролик жамияти принципларидан келиб чиқадиган заруратдир.

Жамоатчилик назоратининг ички ишлар органлари фаолиятига татбиқ этилиши, биринчи навбатда, профилактика, жамоат хавфсизлиги, фуқаролар мурожаатлари билан ишлаш, инсон ҳуқуқларини таъминлаш ва аҳолига кўрсатилаётган хизматлар сифати каби йўналишларда намоён бўлиши мумкин. Бунда жамоатчилик назоратининг мақсади ички ишлар органларининг қонуний фаолиятига асоссиз аралашиш эмас, балки давлат органи фаолиятининг жамоат манфаатларига мувофиқлигини баҳолаш, мавжуд муаммоларни аниқлаш ва уларни бартараф этишга кўмаклашишдан иборат бўлиши лозим.

Айниқса, маҳалла даражасида ички ишлар органлари ва фуқароларнинг ўзаро ҳамкорлиги муҳим аҳамият касб этади. Чунки ҳуқуқбузарликларнинг аксарияти муайян ижтимоий муҳитда юзага келади ва унинг сабабларини аҳолининг ўзи яхши билади. Маҳалла фаоллари, нуронийлар, ёшлар ва хотин-қизлар вакиллари, таълим муассасалари, нодавлат нотижорат ташкилотлари ҳамда бошқа фуқаролик жамияти институтлари билан мунтазам ахборот алмашинуви ички ишлар органларига профилактик ишларни манзилли ташкил этиш имконини беради.

Шу билан бирга, ички ишлар органларининг аҳоли билан ҳамкорлигини фақат мурожаатларни қабул қилиш ёки профилактик тадбирларда иштирок этиш билан чеклаш мақсадга мувофиқ эмас. Бугунги ахборотлашган жамиятда давлат органи ва фуқаро ўртасидаги мулоқот шакллари сезиларли даражада кенгайди. Фуқаролар давлат органлари ҳақидаги маълумотларни расмий веб-сайтлар, ижтимоий тармоқлар, мобил платформалар, мессенжерлар ва бошқа рақамли каналлар орқали олиш имкониятига эга. Шу боис ички ишлар органларининг рақамли коммуникация каналларидаги фаолияти ҳам аҳоли билан ҳамкорликнинг муҳим таркибий қисмига айланиши лозим.

Рақамли коммуникациянинг асосий афзаллиги тезкорликдир. Масалан, муайян ҳудудда хавфли ҳолат, ҳуқуқбузарлик ёки жамоат хавфсизлигига таҳдид юзага келганида, фуқаролар бу ҳақда тегишли органларга тезкор равишда хабар беришлари мумкин. Ўз навбатида, ички ишлар органлари ҳам аҳолига хавфсизлик чоралари, профилактик тавсиялар, содир бўлган воқеаларга доир расмий маълумотлар ва ҳуқуқий тушунтиришларни тезкор етказиши мумкин. Бундай икки томонлама ахборот алмашинуви ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш самарадорлигини оширади.

Бироқ рақамли коммуникациядан фойдаланишда ахборотнинг ишончилиги, шахсий маълумотларнинг ҳимояси ва хизматга оид маълумотларнинг махфийлигига

қатъий риоя қилиш талаб этилади. Ички ишлар органлари томонидан жамоатчиликка маълумот беришда воқеаларга ҳуқуқий баҳо бериш, шахсларнинг айбдорлиги масаласида суд ҳукмига қадар эҳтиёткорлик билан ёндашиш, шахсий ҳаёт дахлсизлиги ва бошқа қонуний манфаатларни таъминлаш муҳимдир. Шу маънода очиқлик мутлақ эркинлик эмас, балки қонун доирасида амалга ошириладиган институционал принцип сифатида баҳоланиши лозим.

Ички ишлар органларининг фуқаролар билан ҳамкорлиги масаласида оммавий ахборот воситаларининг ўрни алоҳида аҳамиятга эга. ОАВ жамият ва давлат органлари ўртасида ахборот алмашинувини таъминловчи муҳим институт сифатида жамоатчилик фикрини шакллантириш, аҳолини ҳуқуқий ахборот билан таъминлаш ва давлат органлари фаолиятини жамоатчиликка етказишда муҳим вазифани бажаради. Шунинг учун ички ишлар органлари ва ОАВ ўртасидаги муносабатлар «маълумот бериш» билан чекланмасдан, профессионал ва тизимли ҳамкорликка асосланиши зарур.

Оммавий ахборот воситалари билан ҳамкорликда биринчи навбатда тезкор ахборот алмашинуви тизимини такомиллаштириш талаб этилади. Жамоатчилик учун қизиқиш уйғотадиган воқеа содир бўлганида расмий маълумотнинг кечикиб тарқатилиши турли норасмий хабарлар, тасдиқланмаган маълумотлар ва асоссиз хулосалар тарқалишига олиб келиши мумкин. Бундай ҳолат эса нафақат жамоатчиликда нотўғри тасаввур шаклланишига, балки ички ишлар органларига бўлган ишончга ҳам салбий таъсир кўрсатиши мумкин. Шунинг учун ахборот сиёсатининг муҳим принципи сифатида «тезкорлик + аниқлик + қонунийлик» тамойилини белгилаш мақсадга мувофиқ.

ОАВ билан ишлашда ички ишлар органларининг ахборот хизмати ва матбуот котиблари муҳим ўрин тутди. Уларнинг вазифаси фақат расмий хабарларни тарқатишдан иборат бўлмаслиги керак. Замонавий ахборот муҳитида матбуот хизматлари журналистлар билан доимий алоқада бўлиши, жамоатчилик учун долзарб бўлган масалаларни таҳлил қилиши, фуқароларни қизиқтираётган саволларни ўрганиши, ҳуқуқий тушунтиришлар тайёрлаши ва зарур ҳолларда воқеаларга тезкор муносабат билдириши зарур.

Шу билан бирга, журналистларнинг қонуний фаолияти учун зарур шарт-шароитларни таъминлаш ҳам муҳимдир. Амалдаги қонунчиликда аккредитация қилинган журналистларга очиқ ҳайъат мажлислари ва бошқа оммавий тадбирлар ҳақида олдиндан ахборот олиш, белгиланган тартибда давлат органлари бинолари ва объектларига кириш, очиқ тадбирларда иштирок этиш, масъул шахслардан зарур ҳужжат ва материалларни сўраш ҳамда олиш каби ҳуқуқлар берилган. Бу нормалар давлат органлари ва журналистлар ўртасидаги ахборот алмашинувининг ҳуқуқий асосларини белгилаб беради.

Ички ишлар органлари ва ОАВ ҳамкорлигини янада ривожлантиришда журналистлар учун очиқ мулоқот майдонларини мунтазам ташкил этиш ижобий натижа бериши мумкин. Масалан, ички ишлар органларининг масъул раҳбарлари иштирокида брифинглар, матбуот анжуманлари, очиқ мулоқотлар, тематик давра суҳбатлари ва савол-жавоб учрашувларини тизимли ташкил этиш орқали жамоатчиликни қизиқтираётган масалаларга расмий ва профессионал муносабат билдириш мумкин. Бунда тадбирлар фақат расмий ҳисобот бериш шаклида эмас, балки

журналистларнинг саволларига мазмунли жавоб бериш ва жамоатчиликдаги муаммоларни муҳокама қилиш майдонига айланиши лозим.

Шу ўринда ички ишлар органлари фаолиятида «реактив ахборот сиёсати»дан «проактив ахборот сиёсати»га ўтишни мақсадга мувофиқ деб ҳисоблаймиз. Реактив ёндашувда давлат органи ахборотни асосан воқеа содир бўлганидан кейин тақдим этади. Проактив ёндашувда эса аҳоли ва ОАВни қизиқтираётган масалалар олдиндан таҳлил қилиниб, тушунтириш ва профилактик ахборотлар воқеа содир бўлишидан аввал тарқатилади. Масалан, муайян ҳудудда интернет фирибгарлиги билан боғлиқ ҳолатлар кўпайса, ички ишлар органлари фақат содир этилган жиноятлар ҳақида хабар бериш билан чекланмасдан, аҳолига фирибгарликдан ҳимояланиш бўйича амалий тавсиялар бериши лозим.

Бундай ёндашув ички ишлар органларининг профилактик функциясига ҳам тўлиқ мос келади. Чунки жамоат хавфсизлигини таъминлашда аҳолининг ҳуқуқий онги ва ахборотдан хабардорлиги муҳим аҳамиятга эга. Фуқаро муайян ҳуқуқбузарлик усулидан хабардор бўлса ва ундан ҳимояланиш механизмларини билса, ҳуқуқбузарликнинг қурбонига айланиш эҳтимоли ҳам камаяди. Демак, ОАВ билан ҳамкорлик ҳуқуқбузарликлар профилактикасининг ахборот воситаси сифатида ҳам қаралиши лозим.

Ички ишлар органлари фаолиятида жамоатчилик ишончини шакллантириш масаласи ҳам алоҳида эътиборни талаб қилади. Ишонч фақат ижобий хабарлар ёки расмий статистик маълумотлар орқали шаклланмайди. У фуқаронинг шахсий тажрибаси, мурожаатига бўлган муносабат, ходимнинг муомала маданияти, ахборот олиш имконияти, ҳуқуқларининг ҳимоялангани ва муаммоси ҳал этилгани билан бевосита боғлиқ. Шунинг учун ички ишлар органларининг жамоатчилик билан коммуникацияси фаолиятининг самарадорлигини баҳолашда фақат ахборот материаллари сонини эмас, балки фуқароларнинг қониқиш даражасини ҳам ҳисобга олиш зарур.

Шу мақсадда ички ишлар органлари фаолиятида жамоатчилик фикрини мунтазам ўрганиш тизимини жорий этиш мумкин. Масалан, фуқаролар мурожаати кўриб чиқилганидан кейин хизмат сифати бўйича қисқа электрон сўровнома ўтказиш, профилактик тадбирлардан кейин маҳалла аҳолисининг фикрини ўрганиш, ОАВ ва журналистлар билан ҳамкорлик сифати бўйича даврий сўровлар ўтказиш мумкин. Бундай маълумотлар раҳбарият учун фақат статистик кўрсаткич эмас, балки хизмат сифатини яхшилаш учун бошқарув қарори қабул қилишга асос бўлади.

Жамоатчилик назоратининг самарадорлигини ошириш учун ички ишлар органлари фаолиятига оид маълумотларнинг очиқлиги масаласи ҳам муҳим. Давлат органлари жамоатчилик назорати субъектларининг сўровларига муносабат билдириши, жамоатчилик манфаатига дахлдор фаолияти ҳақида ахборот тақдим этиши, жамоатчилик назорати натижалари бўйича билдирилган таклиф ва тавсияларни кўриб чиқиши лозим. Қонунчиликда давлат органларининг жамоатчилик назорати билан боғлиқ ахборотни расмий веб-сайтларда ва ОАВда жойлаштириш имконияти ҳам назарда тутилган.

Бироқ очиқликни таъминлаш жараёнида ахборотнинг мазмуни ва сифатига ҳам эътибор қаратиш зарур. Фақат катта ҳажмда ахборот жойлаштиришнинг ўзи очиқликни

таъминламайди. Ахборот фуқаро учун тушунарли, ўз вақтида, ишончли ва амалий аҳамиятга эга бўлиши керак. Шу нуқтаи назардан ички ишлар органларининг расмий веб-сайтлари ва ижтимоий тармоқлардаги саҳифаларида ҳуқуқий тушунтиришлар, профилактик тавсиялар, статистик маълумотлар, аҳоли учун муҳим хабарлар ва кўп бериладиган саволларга жавобларни тизимли равишда жойлаштириш мақсадга мувофиқ.

Ички ишлар органлари ва ОАВ ҳамкорлигида яна бир муҳим масала — салбий воқеаларга муносабат билдириш маданиятидир. Ҳар қандай ташкилот фаолиятида камчиликлар ёки салбий ҳолатлар юзага келиши мумкин. Бундай вазиятда ахборотни яшириш ёки жавоб беришни асоссиз кечиктириш жамоатчиликда турли тахминлар пайдо бўлишига сабаб бўлиши мумкин. Аксинча, ҳолатни қонуний ва объектив тарзда тушунтириш, текширув ёки хизмат текшируви ўтказилаётган бўлса, бу ҳақда маълум қилиш, натижаларни белгиланган тартибда жамоатчиликка етказиш ички ишлар органларининг очиқлик сиёсатига ижобий таъсир кўрсатади.

Шу билан бирга, ахборот беришда шахснинг шаъни, қадр-қиммати, шахсий ҳаёти ва бошқа қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш талаблари унутилмаслиги лозим. Оммавий ахборот воситасида тарқатилган маълумотлар билан боғлиқ ҳолатларда шахснинг шаъни ва қадр-қимматини ҳимоя қилиш ҳуқуқи қонунчилик билан кафолатланган. Шу сабабли ички ишлар органларининг ахборот хизмати ҳар бир маълумотни тарқатишдан олдин унинг ҳуқуқий оқибатларини ҳам баҳолай оладиган профессионал кадрларга эга бўлиши зарур.

Мазкур масалалардан келиб чиқиб, ички ишлар органларининг фуқаролар ва ОАВ билан ҳамкорлик тизимини янада ривожлантириш бўйича бир қатор таклифларни илгари суриш мумкин. Биринчидан, ички ишлар органлари фаолиятида «жамоатчилик билан коммуникация»ни алоҳида бошқарув йўналиши сифатида шакллантириш ва унинг самарадорлигини баҳолаш мезонларини ишлаб чиқиш зарур. Иккинчидан, ҳудудий ички ишлар органларида журналистлар ва жамоатчилик вакиллари билан мунтазам мулоқот қилишнинг аниқ календарь режаларини жорий этиш мақсадга мувофиқ. Учинчидан, ички ишлар органлари матбуот хизматларининг касбий салоҳиятини ошириш, уларнинг ҳуқуқий билимлари, медиа коммуникация, кризис коммуникацияси ва рақамли контент тайёрлаш кўникмаларини мунтазам ривожлантириш лозим.

Тўртинчидан, фуқаролардан келиб тушаётган мурожаатларни таҳлил қилиш асосида ҳудудлардаги ижтимоий хавф омилларининг «харитаси»ни шакллантириш мумкин. Бундай ёндашув мурожаатларни фақат ижро этиладиган ҳужжат сифатида эмас, балки ҳуқуқбузарликларнинг сабаб ва шарт-шароитларини аниқлашга хизмат қиладиган аналитик ресурс сифатида кўриш имконини беради. Бешинчидан, аҳоли билан мулоқотда рақамли платформалардан фойдаланишни янада кенгайтириш, фуқароларга ҳуқуқий масалалар бўйича содда ва тушунарли форматда ахборот беришни йўлга қўйиш зарур.

Олтинчидан, ОАВ билан ҳамкорликда профилактик контентга устувор аҳамият бериш керак. Жинойт содир этилгани ҳақида хабар бериш билан бир қаторда унинг олдини олиш, фуқароларнинг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш ва хавфли вазиятларда тўғри ҳаракат қилиш бўйича амалий материаллар тайёрлаш мақсадга мувофиқ.

Еттинчидан, жамоатчилик назорати натижасида билдирилган таклифларни кўриб чиқиш ва уларнинг натижаси ҳақида жамоатчиликка ахборот бериш механизмини янада кучайтириш лозим.

Бизнингча, ички ишлар органлари ва фуқаролар ўртасидаги ҳамкорликни «давлат органи — хизмат кўрсатувчи, фуқаро — хизмат олувчи» модели асосида қайта кўриб чиқиш мақсадга мувофиқ. Бунда ички ишлар органларининг асосий вазифаси фақат ҳуқуқбузарликка жавоб қайтариш эмас, балки хавфсиз муҳитни шакллантириш, аҳолига ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш, профилактика ишларини манзилли ташкил этиш ва фуқароларнинг қонуний манфаатларини ҳимоя қилишдан иборат эканлиги янада яққол намоён бўлади.

Шунингдек, ОАВни ички ишлар органлари фаолиятида фақат ахборот тарқатувчи восита сифатида эмас, балки жамоатчилик билан мулоқотнинг стратегик ҳамкори сифатида кўриш зарур. Журналистлар орқали аҳолидаги муаммолар, жамоатчилик кайфияти ва долзарб ижтимоий масалалар ҳақида қўшимча ахборот олиш мумкин. Бундай ҳамкорлик ички ишлар органларининг ўз фаолиятидаги камчиликларни ўз вақтида кўриш ва уларни бартараф этишга ҳам хизмат қилади.

Хулоса қилиб айтганда, ички ишлар органларининг фуқаролар ва оммавий ахборот воситалари билан ҳамкорлиги ҳуқуқни муҳофаза қилиш фаолиятининг ёрдамчи ёки иккинчи даражали йўналиши эмас, балки жамоат хавфсизлигини таъминлашнинг муҳим институционал механизми ҳисобланади. Фуқаролар билан очиқ мулоқот, мурожаатларга самарали муносабат, жамоатчилик назорати, ОАВ билан тезкор ва профессионал ахборот алмашинуви, рақамли коммуникация ва жамоатчилик фикрини мунтазам ўрганиш ички ишлар органлари фаолиятининг самарадорлигини оширишга хизмат қилади.

Ўзбекистон Республикасининг «Ички ишлар органлари тўғрисида»ги Қонуни ички ишлар органларининг ҳуқуқий фаолияти учун асосий заминни белгилаб берса, «Жамоатчилик назорати тўғрисида»ги Қонун фуқаролар ва ОАВнинг давлат органлари фаолиятида иштирок этиши учун ҳуқуқий механизмларни белгилайди. Жамоатчилик назоратининг қонунчиликда белгиланган субъектлари ва шакллари ички ишлар органлари билан фуқаролик жамияти ўртасидаги ҳамкорликни янада институционаллаштириш имконини беради.

Шу муносабат билан ички ишлар органлари фаолиятида очиқликни фақат ахборот тарқатиш вазифаси сифатида эмас, балки жамоатчилик ишончини шакллантириш ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олишга хизмат қилувчи стратегик бошқарув ресурси сифатида баҳолаш мақсадга мувофиқ. Фуқароларнинг фикрини эшитиш, ОАВ билан конструктив мулоқот қилиш, танқидий материалларга қонуний ва холис муносабат билдириш ҳамда жамоатчилик назорати натижаларидан бошқарув қарорларини такомиллаштиришда фойдаланиш ички ишлар органларининг замонавий фаолият моделининг муҳим элементлари бўлиши лозим.

Шундай экан, ички ишлар органларининг фуқаролар ва оммавий ахборот воситалари билан ҳамкорлигини ривожлантиришнинг асосий мақсади давлат органи фаолияти ҳақида ижобий тасаввур яратиш эмас, балки **қонунийлик, очиқлик, ҳисобдорлик, инсон ҳуқуқларига ҳурмат ва жамоат хавфсизлигига асосланган ишончли ҳамкорлик муҳитини шакллантиришдан** иборат бўлиши лозим. Ана

шундай ёндашув ички ишлар органларининг жамоатчилик олдидаги масъулиятини кучайтириш билан бирга, ҳуқуқбузарликларнинг барвақт олдини олиш, аҳоли билан манзилли ишлаш ва жамоат хавфсизлигини таъминлаш самарадорлигини оширишга хизмат қилади.

Фойдаланилган адабиётлар:

1. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси.
2. Ўзбекистон Республикасининг 2016 йил 16 сентябрдаги ЎРҚ-407-сон «Ички ишлар органлари тўғрисида»ги Қонуни.
3. Ўзбекистон Республикасининг 2018 йил 12 апрелдаги ЎРҚ-474-сон «Жамоатчилик назорати тўғрисида»ги Қонуни.
4. Ўзбекистон Республикасининг «Оммавий ахборот воситалари тўғрисида»ги Қонуни.
5. Ўзбекистон Республикасининг «Ахборот эркинлиги принциплари ва кафолатлари тўғрисида»ги Қонуни.
6. Ўзбекистон Республикасининг «Жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари тўғрисида»ги Қонуни.
7. Ўзбекистон Республикасининг «Шахсга доир маълумотлар тўғрисида»ги Қонуни.
8. Ўзбекистон Республикасининг «Ахборотлаштириш тўғрисида»ги Қонуни.
9. Ички ишлар органлари фаолиятини такомиллаштиришга оид норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар.
10. Жамоатчилик назорати, давлат бошқаруви, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ва оммавий коммуникация масалаларига оид илмий адабиётлар.

INNOVATIVE
ACADEMY